

Förfärliga händelser på Kuba

Gösta Hilding

M/S Nigella

Sjökapten Gösta Hilding var till sjöss i många år och under denna tid fick han uppleva flera omvälvande händelser. Bland annat bevittnade han utvecklingen i Kuba året efter att Fidel Castro tagit makten. Från sitt fartyg *Nigella* skrev han några dagar efter avfärden från Kuba i oktober 1961 ett brev till sin bror Folke, som också var sjökapten och lärare på Sjöbefälsskolan i Stockholm. I brevet berättade Gösta ingående om det han upplevt på Kuba. Redan den 17 april 1961 hade ju en styrka bestående av 1 500 exilkubaner försökt att invadera Kuba för att störta Castroregimen genom att landstiga vid Grisbukten. Men Gösta Hilding skriver om att ytterligare en invasion skulle vara fullt tänkbar. Nu blev det inte så, utan i stället hamnade världen på randen till ett kärnvapenkrig under några oktoberdagar 1962.

Per Hilding, son till Gösta, har ställt brevet till Länspumpens förfogande och det är verkligen ett spännande tidsdokument från denna tid.

Gösta Hilding

”På resa Matanzas–New York den 31/10 1961

Hej, dear brother Folke.

Vi anlände till Matanzas den 22/10 på kvällen med full saltlast från Alexandria. Första dagen sade de att lossningen skulle ta tio dagar. Senare meddelade de att de beräknade vara loss den 28/10. Andre- och tredjestyrmännen äro spanjorer, och genom samtal med en massa anti-Castromän fick de reda på att de väntade invasion den 26 eller 27. Och tecknen motsade ej detta ty vid varje gathörn fanns ett par unga pojkar beväpnade med kulsprutegevär, och spänning låg i luften.

Men vi blevo loss den 29 på morgonen och kl. 9 avseglade jag utan att någon invasion setts till. Men den kommer säkert inom en ej alltför avlägsen framtid. Förhållandena äro urusla på Cuba nu. Folk svälter och inget finns att köpa. Ingen tvål, tandcreme, matolja, potatis, och ransonen av kött är 100 gram per vecka. Och detta kött är oftast oätbart. 90 procent av folket vill bort från Cuba.

Bevakningen var mycket stark vid vår kaj och bland de cirka 50 stuveriarbetarna ombord fanns infiltrerade 5–9 hemliga polisagenter, som arbetade som vanliga arbetare. I fredags tog de fem cubaner, som tydligen hade ämnat att smuggla sig med oss. De togs på kajen. Två civila poliser voro ombord efteråt och skulle ha mitt och rederiets namn etc. De voro snyggt klädda och cirka 20–22 år. Den ene av dem kände vår förman igen som en som hade arbetat ombord under lossningen. Deras straff skulle bli minimum 20–30 års straffarbete eller ev. arkebusering.

Uppe i en park i stan ligger tre lik utlagda (bara skeletten kvar) med plakat ovanför där det står att så ser anti-Castromänniskor ut. Runt kusten patrullerar snabba båtar och när de upptäcka någon annan båt ute nattetid så mejas de utan vidare ned med kulsprutor. Enligt vad de säga ligger det fullt av lik på badstränderna som varning mot flyktförsök. Chefen för vårt mäklarkontor skall bli den förste som kommer att skjutas vid den väntade invasionen ty

han är den mest hatade mannen i Matanzas. Och det förvånar mig ej ty han verkade vara rena gangstern.

Lossningen pågick i tre skift hela tiden, dvs. 24 timmar per dygn, varför det inte var lätt för flyktingar att smyga ombord. En av förmännen grät som ett barn en natt och berättade att han fått meddelande från de styrande att hans två barn, en flicka på 7 och en pojke på 9, skulle hämtas för att sättas i politisk skola på obekant ort och under obestämd tid.

Detta är det värsta jag sett. Värre än någon av satellitstaterna eller Ryssland. När jag skulle skriva på papperen hämtades jag av en ung halvcivil polis som med sin Lugerpistol instucken innanför livremmen bevakade varje papper och babblade sina spanska protester för varje dokument eller räkning jag skrev på under förbehåll. Även tvingades jag skriva på ett papper att om jag inom 24 timmar efter avgång skulle upptäcka någon flykting hade jag att telegrafera Havanna så skulle de möta mig till sjöss och hämta dem.

Efter fyra timmar till sjöss i svår sjögång kröp två flyktingar fram, dödssjuka. För att få reda på om någon anställd ombord hjälpt dem mot betalning hade jag ingående förhör med dem. Jag förklarade att om de namngav den person som mottagit pengar av dem så skulle jag konfiskera dessa pengar och återlämna till dem. De nekade till att de betalat något. Som ett sista skrämskott meddelade jag att jag fått reda på att de betalat för att bli gömda ombord och att om de icke genast uppgav vem de då lämnat pengar till så skulle jag genast vända och överlämna dem till Castrodräggen. De sade då att de hellre skulle hoppa överbord och försäkrade återigen att de inte betalt något, så till slut måste jag tro dem. Någon "monkey-business" har jag gett mig tusan på inte ska få förkomma så länge jag för befälet här ombord, varken av ena eller andra slaget.

En av flyktingarna är kompositör och han har visat mig en bit av det kött på 100 gram per vecka de få, och i den köttbiten syns tydligt en bit av en katt-tass med klorna. Så på Cuba går varken människor, kattor eller hundar säkra. Den andre cubanen är en tuff motståndsmän som polisen jagar och satt ett högt pris på. Han och tre kamrater blevo till slut omringade i ett hus nära Camagüey. Hans kamrater stupade men han lyckades fly och hade hållit på över en vecka att ta sig till Havanna där motståndsmän meddelade honom att *Nigella* skulle avgå till New York, och på smygvägar sändes han till Matanzas. Sedan fick han klara problemet att smyga sig ombord själv. Och det lyckades, så den mannen är verkligen lycklig nu. Han skall omedelbart ner till Miami till ett utbildningsläger där och en av hans släktingar är en av ledarna där.

Det kommer att bli ett blodbad utan like när invasionen en gång kommer till stånd, ty jag är övertygad om att alla som haft med Castro att göra kommer att skjutas. Och 10 % av ungefär fem miljoner blir i alla fall 500 000. Detta naturligtvis om motståndsmännen själva få råda. De berättade att en dag hade Raoul (Castros broder) lyckats fånga omkring 200 misstänkta.

Utan förhör eller något togs de ned till stranden, ställdes upp och mejades ned med kulsprutor till siste man. Därefter gick han till fängelsedirektören i Havanna och beordrade honom att skriva ett intyg på att de, två dagar senare efter rättegång, dömts till döden och arkebuserats. Direktören hade nekat att göra detta. Dagen därpå kom Raoul till fängelset med en lång lista över vilka fångar som den dagen skulle skjutas. På listan var fängelsedirektören uppsatt och "domen" gick i verkställighet.

En gång i veckan besöker Raoul varje fängelse och presenterar en lista på mellan 10 och 50 dödsdomar i vart och ett av de större fängelserna. För att bereda plats för fler fångar, kanske. Castros andre broder, Ramon, var med under hela inbördeskriget med Castro och hade en hög post efter segern över Batista-gänget. Men när han sedan såg hur Castro bar sig åt sökte han övertala honom att vara mera human och hederlig, vilket resulterade i att Ramon kastades i fängelse och Castro själv dömde honom till döden. Castros mor och syster sökte få honom att ändra domen och först sedan såväl hans mor som syster hotat med att omedelbart taga livet av sig om Ramon sköts, ändrade han sig och landsförvisade såväl modern som systern och brodern. De förstnämnda leva nu i Spanien och Ramon är en av ledarna för träningslägret i Miami.

Batista, den förre diktatorn, var säkerligen en stor gangster han också, men denne är säkert tusen gånger värre och omänskligare. Men något kommer snart att hända på Cuba, det är oundvikligt. Jag var glad när jag såg kusten försvinna akterut. Genom att jag har två spanska styrmän, som motståndsmännen hade förtroende till och kunde prata med, fick jag reda på en hel del utöver detta. Det ena omänskligare än det andra. Våra flyktingar voro så svultna och svaga att de knappt kunde stå på benen. Men i dag äro de lyckliga och satta i arbete med målning. Kompositören lämnade hustru och två barn efter sig i Havanna.

Inom en månad skall varenda bil inklusive taxis vara konfiskerade av staten och taxis köras i deras regi. Kursen för peson är samma som dollar, men andre styrman hade varit i land och erbjudits 5 pesos för en dollar. De vill ha dollars för att kunna ha någon möjlighet att komma från Cuba. Ett paket cigaretter betingade 2:50 pesos i land, dvs. efter kursen 12:95 kr. Men för att smuggla ett enda paket var straffet fängelse, inte böter. Så man förstår att priset skulle vara högt.

Nu när vi komma till USA kommer troligtvis fartyget att hedras med mycket genomgripande förhör och undersökningar. Tänk bara på att *Nigella* kommer från Ryssland–Libanon–Syrien–Alexandria–Cuba. Ryssland och Cuba gör fartyget politiskt intressant och misstänkt och Libanon och Syrien narkotiskt misstänkt och Egypten både narkotiskt och politiskt. Som väl är har hon redan inträtt i time-charter när vi passerade Miami på vägen upp. Så tidsutdräkten vid inklareringen får chartern betala.

Jag har ej telegrafiskt meddelat USA att jag har två flyktingar med ty jag tror säkert att Havanna tjuvlyssnar på alla telegram till USA. I går, i de amerikanska nyheterna talade de om att det och det tyska fartyget hade lämnat Cuba med fyra flyktingar ombord. Och om det fartyget skulle komma tillbaka till Cuba under den nuvarande regimen så vet man ej vilka besvärligheter de kan ställa till med för fartyget. Nej, det kan vara onödigt att ropa ut detta i rymden tycker jag. Det räcker om lotsbåten utanför New York genom sin ultra-kortvågssändare meddelar Immigration om de två cubanerna.

I övrigt allt väl och jag är vid gott mod och har rak kurs.”